

ຕົ້ນໄຮຜາ - *Ficus* (undescribed), *Moraceae*

ສວນພິກສາຊາຜາຕັດແກ້

ສະບັບທີ 7: ເດືອນຕຸລາ 2014

ໃນຈົດໝາຍຂ່າວຂອງພວກເຮົາສະບັບທີ່ຜ່ານມາ, ພວກເຮົາໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງທີ່ສວນພິກສາຊາຜາຕັດແກ້ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ 6 ເດືອນທີ່ຜ່ານມານີ້, ໃນສະບັບນີ້ ພວກເຮົາຢາກຈະນຳສະເໜີ ທຸກຄວາມພະຍາຍາມ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມມາ, ເຊິ່ງໄດ້ແກ່: ວຽກງານດ້ານພາກສະໜາ ແລະ ການຈັດຈຳແນກພືດຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 600 ຊະນິດ ທີ່ລວບລວມໄດ້ເຊິ່ງລວມເຖິງ 30 ຊະນິດ ທີ່ໄດ້ບັນທຶກໃໝ່ໃນປະເທດລາວເຮົາ ແລະ ພືດຊະນິດໃໝ່ອີກ 8 ຊະນິດ. ພວກເຮົາຍັງກຳລັງຂຽນປຶ້ມອີກ 3 ຫົວ ເຊິ່ງຈະຕີພິມໃນໄວ້ນີ້ອີກດ້ວຍ.

ທ່ານ ເຮັນຣິກ ກາເດັນລາ (ຜູ້ອຳນວຍການໃຫຍ່)
ສວນພິກສາຊາຜາຕັດແກ້, ຫຼວງພະບາງ, ສປປ ລາວ

ສາລະບານ

1-4 ກຸ່ມກັບຜາຕັດແກ້

5-14 ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຜາຕັດແກ້

15-22 ການອະນຸລັກພືດຕະກູນຂີງຂ່າ ໃນ ສປປ ລາວ
ໂດຍ ແກວອຸດອນ ສຸວັນນະກຸມມານ

23-38 ຮູບພາບພືດຕະກູນໄຮຂອງລາວ

ວາລະສານຜາຕັດແກ້ອອນໄລນ໌ 3 ສະບັບຕໍ່ປີ ທີ່ເວບໄຊທ໌ຂອງຜາຕັດແກ້. ຫາກທ່ານມີ
ຫົວຂໍ້ສາລະຫນ້າຮູ້ກ່ຽວກັບພືກສາຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ທີ່ເປັນຂ່າວທີ່ໄປສາມາດ
ລົງໃນວາລະສານຜາຕັດແກ້ໄດ້. www.pha-tad-ke.com

ດອກເອື້ອງປາກມ່ວງ - *Nervilia* sp., Orchidaceae

ດອກເຄາະຍາວ - *Vaccinium sprengei*, Ericaceae

ຄວາມເປັນມາຂອງສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້

ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ເປັນສວນພິກສາຊາດແຫ່ງທຳອິດຂອງສປປລາວ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານຈ້ານໃຕ້, ເມືອງຈອມເພັດ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ຕັ້ງຢູ່ກົງກັນຂ້າມກັບ ຕົວເມືອງຫຼວງພະບາງ ທຸ່ງຈາກຕົວເມືອງປະມານ 15 ນາທີ ໂດຍທາງເຮືອ, ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ທາງກາງ ລະຫວ່າງທົ່ງນາ ແລະ ແມ່ນ້ຳຂອງ. ສະຖານທີ່ແຫ່ງນີ້ຈະເປັນສູນຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານພຶດສາດ ແລະ ສູນລວບລວມພັນພິກສາຊາດໃນລາວ ແລະ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ເຊິ່ງໄດ້ລິເລີ່ມສຳຫຼວດ ແລະ ສະເໜີໂຄງການໃນປີ 2009 ຈະເປີດເປັນທາງການໃນກາງປີ 2017, ໄດ້ມີການຮວມມືກັບສະຖາບັນ ການຄົ້ນຄວ້າຕ່າງໆໃນລາວ, ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ເອີຣົບ ແລະ ອາເມຣິກາ ເພື່ອສ້າງໂປຣແກຣມການຝຶກອົບຮົມ, ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ວິຊາການຮວມກັນ.

ນອກຈາກນັ້ນທາງຜາຕັດແກ້ຂອງພວກເຮົາຍັງໄດ້ໃຫ້ທຶນແກ່ນັກສຶກສາທີ່ຮຽນເກັ່ງຂອງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ ນອກຈາກນັ້ນພວກເຮົາຍັງໄດ້ສ້າງປື້ມສຳລັບເດັກນ້ອຍ ໂດຍຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກອງທຶນຈາກສະວິດເຊີແລນ ແລະ ມີການສ້າງກິດຈະກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຮັກສິ່ງແວດລ້ອມກັບນັກຮຽນປະຖົມໃນຫຼວງພະບາງ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: www.pha-tad-ke.com

ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້

ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນມັງກອນ ປີ 2010 ທີ່ປະເທດຝຣັ່ງ, ຕໍ່ມາ ໃນປີ 2011 ເດືອນກໍລະກົດ ທີ່ປະເທດ ເນີເທີແລນ, ໃນເດືອນ ກັນຍາ ທີ່ປະເທດລາວ. ການສ້າງສະມາຄົມຊ່ວຍເຫຼືອ ໂດຍບໍ່ຫວັງຜົນ ກຳໄລຂອງຜາຕັດແກ້ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມທາງດ້ານການຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ວັດທະນະທຳ ລວມໄປເຖິງການອະນຸລັກພືດພັນຂອງປະເທດລາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ນອກນັ້ນສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ຍັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການເຮັດກິດຈະກຳ ປູກຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນໃນການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ຍັງຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ໄປ.

ຕິດຕໍ່: ເພັດສະໝອນ ມະໂນລາ

contact@friends-pha-tad-ke.com

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ: www.friends-pha-tad-ke.com

ດອກດິນຫິ່ງ - *Aeginetia* (undescribed), Orobanchaceae

ເດືອນພຶດສະພາ ແລະ ເດືອນມິຖຸນາ, 2014
 ພວກເຮົາທີ່ມງານຜາຕັດແກ້ຮ່ວມກັບທີ່ມງານສວນພິກ
 ສາຊາດພຣະນາງເຈົ້າສິຣິກິດ ໄດ້ລົງພາກສະໜາມເກັບ
 ຕົວຢ່າງພັນພືດ ທີ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ຫຼວງພະບາງ
 ພວກເຮົາໄດ້ສຳຫຼວດພືດຊະນິດໃໝ່ທີ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ
 ພວກເຮົາກຳລັງດຳເນີນການຕີພິມພືດຊະນິດດັ່ງກ່າວອອກ
 ເຜີ້ຍແຜ່ໃນວາລະສານພືດສາສາດ.

ເດືອນມິຖຸນາ 6 / 26, 2014

ທ່ານ ຄຣິດສ ແລະ ທ່ານ ມາກ ຈາກສວນພຶກສາຊາດຊິດນີ ໄດ້ມາຢ້ຽມຢາມ ສວນພຶກສາຊາດຜາຕັດແກ້, ໄດ້ຈັດຝຶກ
ອົບຮົມດ້ານເທັກນິກການປົວລະບັດຕົ້ນໄມ້ ແລະ ວິທີການເຄື່ອນຍ້າຍພັນໄມ້ຈາກປ່າມາບູກ, ຮ່ວມລົງພາກສະໜາມ
ທີ່ປ່າສະຫງວນພູພິງ ບ້ານຊຽງມວກ, ຫຼວງພະບາງ.

ເດືອນກໍລະກົດ 6 / 11, 2014

ພວກເຮົາທີ່ມງານ ສວນພິກສາຊາດ ຜາຕັດແກ້ ໄດ້ລົງພາກສະໜາມເກັບພັນໄມ້ໄດ້ຈຳນວນທັງໝົດ 80 ຕົວຢ່າງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພືດແກ່ນເປືອຍ, ຜັກກູດ, ຂີງ-ຂາ, ດອກເຜິ້ງ ແລະ ພືດດອກອີກຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ໃນນັ້ນ ພວກເຮົາຍັງໄດ້ເກັບພັນໄມ້ຊະນິດໃໝ່ ຢູ່ແຂວງຊຽງຂວາງ ເພື່ອມາອະນຸລັກໄວ້ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້.

ເດືອນກໍລະກົດ 18, 2014

ດຣ. ປິຍະ ສະເຫຼີມກລິ້ນ ແລະ ດຣ. ປຣາໂມດ ໄຕຣບູນ ໄດ້ມາຊ່ວຍວາງແຜນ ອອກແບບສວນປາມ ແລະ ກວດສອບພືດທີ່ພົບເຫັນ ໃນບໍລິເວນປ່າທຳມະຊາດ ທີ່ໃກ້ກັບ ຜາຕັດແກ້ ແລະ ໄດ້ເຮັດລາຍຊື່ພັນພືດຊະນິດເດັ່ນທີ່ພົບເຫັນ ນອກຈາກນັ້ນ ເພິ່ນກໍໄດ້ຮ່ວມອອກພາກສະໜາມ ກັບພະນັກງານ ຜາຕັດແກ້ ທີ່ລ້ອງແມ່ນໍ້າຂອງໃກ້ກັບ ຫຼວງພະບາງ ການມາຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນໃຊ້ເວລາປະມານ 4 ວັນ.

ເດືອນກໍລະກົດ 28 / 29, 2014

ທ່ານ ນາງ ເພັດສະໝອນ ມະໂນລາ ຜູ້ປະສານງານສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ພ້ອມດ້ວຍ ທ່ານ ອິນສະໄຫວ ສິດທິໂວທານ ສະມາຊິກຂອງສະມາຄົມໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ, ຫຼວງພະບາງ, ເຊິ່ງຈັດໂດຍສະຖາບັນສາທາລະນະສາກົນ (IRI) ໂດຍມີ 10 ສະມາຄົມໃນພາກເໜືອ ຂອງລາວເຂົ້າຮ່ວມ, ຕໍ່ຈາກນັ້ນໃນວັນທີ 18 - 19 ເດືອນກັນຍາ 2014 ທັງສອງທ່ານກໍຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ເຂົ້າຮ່ວມ ຝຶກອົບຮົມເລື່ອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການບໍລິຫານການເງິນ, ເຊິ່ງຈັດໂດຍສະຖາບັນສາທາລະນະສາກົນ (IRI) ມີ 10 ສະມາຄົມເຂົ້າຮ່ວມເຊັ່ນດຽວກັນ.

ເດືອນສິງຫາ 2014

ທ່ານ ຮິກ ກາເດັນລາ, ກິດຕິສັກ ແລະ ແກ້ວອຸດອນໄດ້ຢ້ຽມຢາມສວນພິກສາຊາດພະນາງເຈົ້າສີຣິກິດ. ເພື່ອກວດສອບ ພັນໄມ້ຈາກພາກສະໜາມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເຄືອຂ່າຍການສຶກສາພືດຕະກູນຂີງ-ຂ່າ ໃນຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແລະ ພວກເຮົາໄດ້ນຳສະເໜີກ່ຽວກັບການອະນຸລັກພືດຕະກູນຂີງ-ຂ່າ ໃນປະເທດ ລາວ, ໃນຮູບແບບການອະນຸລັກນອກຖິ່ນ ໂດຍສ້າງໃນສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້.

ເດືອນສິງຫາ 18 ເດືອນກັນຍາ 15, 2014
 ທ່ານ ອິນສະໄຫວ ສິດທິໄວທານ ຜູ້ບໍລິຫານຫ້ອງການສວນ
 ພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ແລະ ທ່ານ ນາງເພັດສະໝອນ
 ມະໂນລາ ຜູ້ປະສານງານສະມາຄົມເພື່ອນຜາຕັດແກ້ ໄດ້ມີ
 ໂອກາດດີໃນການ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ການຝຶກອົບຮົມ
 ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດ ດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບໍລິຫານ
 ທີ່ໂຮງແຮມ ວັນສະນະ ລີເວີໂຊດ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ,
 ມີ 10 ອົງກອນ ຈຳນວນ 19 ທ່ານເຂົ້າຮ່ວມ ເຊິ່ງຈັດໂດຍ
 ອົງການ ESDS ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ ອົງການ SDC.
 ນອກຈາກນັ້ນ ທັງສອງທ່ານຍັງໄດ້ຮ່ວມກັບ ທ່ານ ຮສຈ.
 ດຣ ບົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສຶກສາ ທີ່ປຶກສາທາງດ້ານວິທະ
 ຍາສາດຂອງສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ໄປຢູ່ມຸມຢາມ 6
 ສະຖາບັນໃນ 4 ກະຊວງຂອງລັດຖະບານໃນນະຄອນຫຼວງ
 ວຽງຈັນ. ເພື່ອນຳສະເໜີຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງການສ້າງສວນ
 ພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ແລະ ເພື່ອສ້າງສາຍພົວພັນຮ່ວມມື
 ກັບບັນດາສະຖາບັນດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມກັນນັ້ນສວນພິກສາຊາດ
 ຂອງພວກເຮົາ ຍັງໄດ້ນຳສະເໜີຄວາມກ້າວໜ້າຂອງສວນ
 ເປັນ Power Point ໃຫ້ບັນດາຄູອາຈານ ແລະ ນັກສຶກສາ
 ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຟັງເຊິ່ງໄດ້ສ້າງຄວາມປະທັບໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຂົ້າ
 ຮ່ວມເປັນຢ່າງດີ.

ເດືອນກັນຍາ 30, 2014

ສຳພາດ ລຸງຈິດ (ຊາວສວນ ປະຈຳຜາຕັດແກ້)

ໃນສະໄໝກ່ອນ ບໍລິເວນອ້ອມຮອບພູຜາຕັດແກ້ແມ່ນ ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ ນ້ອຍທີ່ມີລາຄາ ແລະ ໃຫ້ຮົ່ມເງົາ ລວມທັງພືດພັນຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ ກໍຍັງອຸດົມສົມບູນຢູ່ ເຊັ່ນ ໄມ້ດູ່, ໄມ້ຄ່າ, ໄມ້ເພົາ, ດອກເຜິ້ງ, ພືດເປັນຢາ ແລະ ອື່ນໆ ແລະ ຍັງມີສັດສາວ າສິ່ງຫຼາກຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ເຍືອງ, ຟານ, ໝູ່ປ່າ, ເໝືອຍ, ລີງ, ເຫງັນ, ໄກ່ປ່າ, ແລະ ນົກອີກຫຼາຍໆຊະນິດເຊັ່ນ: ນົກຍຸງ, ນົກຍາງ, ຫົງ, ນົກກົກ ແລະ ອື່ນໆທີ່ອາໄສຢູ່ບໍລິເວນນີ້. ດິນພ້າອາກາດກໍຊຸ່ມເຢັນ ແລະ ນ້ຳກໍອຸດົມສົມບູນເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນການກະເສດ ແລະ ບໍລິໂພກ ເພາະຍັງບໍ່ມີໄພຄຸກຄາມຄືດັ່ງປະຈຸບັນນີ້ເທື່ອ.

ຖ້າປຽບທຽບສະໄໝກ່ອນກັບປະຈຸບັນ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ. ໃນປະຈຸບັນ ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດພັນ ທີ່ມີລາຄາໄດ້ຖືກລັກລອບເອົາໄປຂາຍຈົນເກືອບພຶດ, ສັດສາວ າສິ່ງກໍຖືກຂ້າ ແລະ ລ່າຈົນເກືອບດັບສູນ.

ດິນພ້າອາກາດກໍຮ້ອນແຫ້ງແລ້ງ ຍ້ອນບໍ່ມີຕົ້ນໄມ້ຊ່ວຍດູດເກັບຮັກສານ້ຳໄວ້ ແລະ ໃຫ້ ຮົ່ມເຢັນ. ຫ້ວຍນ້ຳ, ໜອງ, ຄອງ, ບຶງ ກໍຂາດນ້ຳ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ແກ່ການກະເສດ ແລະ ການບໍລິໂພກໂດຍກົງ ແກ່ປະຊາຊົນອ້ອມຂ້າງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ຊຳບໍ່ໜ້າ ຫ້ວຍນ້ຳ ທີ່ພວກເຂົານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການບໍລິໂພກຍັງປະປົນດ້ວຍສານເຄມີທີ່ມາຈາກການກະສິກຳ ທີ່ໃຊ້ສານເຄມີ ຫຼື ເອີ້ນວ່າມາຈາກນ້ຳມືຂອງພວກເຂົາເຈົ້ານັ້ນເອງ.

ເດືອນກັນຍາ 29 / ເດືອນຕຸລາ 4, 2014

ກິດຕິສັກ ແລະ ຊາຍຊະໝອນ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຮັບຟັງການສຳມະນາໃນຫົວຂໍ້ “ How tropical butterflies might escape climate change impact (and why they might not)” ໂດຍ ທ່ານ ດຣ. ທິມໂມທິ ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ ຮົງກົງ ທີ່ສວນພຶກສາຊາດສິບສອງພັນນາ ໂດຍການເຊື່ອເຊີນຂອງທ່ານ ດຣ. ອາກິຣິໂຣະ ນາກາມູຣະ, ນອກຈາກນັ້ນ ທ່ານ ດຣ. ອາກິຣິໂຣະ ແລະ ດຣ. ທິມໂມທິ ຍັງໄດ້ອະທິບາຍຂັ້ນຕອນວິທີການເກັບຕົວຢ່າງແມງກະເບື້ອຢ່າງລະອຽດ ແລະ ເພີ່ມຍັງໄດ້ນຳພາໄປເບິ່ງດອນຕົວຢ່າງທີ່ຈະເຮັດງານວິໃຈ ໃນການລົງໄປດອນຕົວຢ່າງໃນຄັ້ງນີ້ເພີ່ມຍັງໄດ້ສ້າງ ດອນຕົວຢ່າງໃໝ່ ເພື່ອສຶກສາແມງກະເບື້ອໃນທຳມະຊາດ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ ພວກເຮົາກໍໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງແມງກະເບື້ອ ທີ່ພົບເຫັນໃນພື້ນທີ່ນັ້ນ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນອ້າງອີງໃນການສຶກສາໃນອະນາຄົດ, ການລົງໄປດອນຕົວຢ່າງໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນສາ ມາດສ້າງດອນຕົວຢ່າງຕາມທາງຂວາງໄດ້ 5 ດອນ ແຕ່ລະດອນມີຄວາມຍາວ 350 ແມັດ.

ສຸດທ້າຍນີ້ ຂໍຂອບໃຈ ທ່ານ ດຣ. ອາກິຣິໂຣະ ນາກາມູຣະ ທີ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆໃນການຢ້ຽມຢາມຄັ້ງນີ້.

Jouer la nature

Une enfance au Laos entre rizières et forêt

Biba Vilayleck

Illustrations par Thao Somsavith Nithakhou

Pha Tai Ke Botanical Garden - 2014

ການຫຼິ້ນໂດຍອາໄສທຳມະຊາດ ເດັກນ້ອຍລາວໃນຊ່ວງຍັງເຍົາໄວຢູ່ໃນທ່າມກາງທີ່ງຸ່ມາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໂດຍ: ບີບາ ວິໄລເລັກ

ໃນເຂດຊົນນະບົດຂອງ ສປປ.ລາວ, ເດັກນ້ອຍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຫຼິ້ນໃນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເປັນທຳມະຊາດ. ຢູ່ທີ່ນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຮຽນຮູ້ຮີດຊາດ, ໂຄງສ້າງ ແລະ ສີສັນ, ພວກເຂົາໄດ້ຄົ້ນພົບເນື້ອໃນ ຄວາມເປັນຈິງຂອງສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແລະ ວິທີພົວພັນກັບສິ່ງອື່ນໆ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຄົ້ນພົບວິທີຜິວດ້ວຍການໃຊ້ ໃບຫຍ້າ ແລະ ຈັບຕັກກະແຕນເຕັ້ນ ດ້ວຍ ການໃຊ້ໃບໄມ້, ດອກໄມ້ ແລະ ແກ່ນໝາກໄມ້ເປັນຂອງຫຼິ້ນ, ເດັກນ້ອຍໄດ້ພັດທະນາຈິນຕະນາການຂອງຕົນ, ທີ່ເປັນ ອົງປະກອບພື້ນຖານຂອງບຸກຄະລິກຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການບັນທຶກເກັບກຳກິດຈະກຳເພື່ອຄວາມມ່ວນຊື່ນທີ່ມີມາແຕ່ດົນ ນານເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນຄຳຖາມກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກຂອງພວກເຮົາເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງແມ່ນຂໍ້ກຸນແຈທີ່ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈສາຍພົວພັນລະຫວ່າງສັງຄົມໜຶ່ງກັບພືດພັນ ແລະ ສັດທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບສັງຄົມ.

ປຶ້ມເຫຼັ້ມທີສອງເຊິ່ງຂຽນກ່ຽວກັບພຶກສາຊາດພື້ນບ້ານໃນລາວ ເຊິ່ງຂຽນໂດຍ: ແມ່ຕູ້ ບີບາ (Biba Vilayleck) ແຕ້ມພາບປະກອບຈຳນວນ 50 ກວ່າຮູບ ໂດຍ: ເຈົ້າ ສິມສະນິດໃນປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ຈະມີປະມານຫຼາຍກວ່າ 50 ການຫຼິ້ນ ເຊິ່ງລວມມີພວກພືດຜັກເປັນສ່ວນຫຼາຍໃນຈຳນວນ 6 ບົດເຊັ່ນ: ການຄົ້ນພົບ, ການເຄື່ອນໄຫວ, ການແຂ່ງຂັນ, ການລ່າ, ສີລະປະຈາກພືດພັນ ແລະ ດົນຕີ (ສີຂຽວ)

ການອະນຸລັກພືດຕະກູນຂົງຂ່າໃນ ສປປລາວ ໂດຍ ແກ້ວອຸດອນ ສຸວັນນະກູມມານ

ໜໍ່ຂ່າທີ່ວາງຂາຍໃນຕະຫຼາດຫຼວງພະບາງ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບຕົວຢ່າງພືດຕະກູນຂົງຂ່າໃນປະເທດລາວໄດ້ດຳເນີນແຕ່ປີ 2011 ຫາ 2014 ໃນຫຼາຍພາກຂອງປະເທດລາວ ເຊັ່ນ: ພາກເໜືອ, ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້. ໄດ້ເກັບຕົວຢ່າງທັງໝົດຈຳນວນ 224 ຕົວຢ່າງ ແລະ ປະມານ 82% (ຈຳນວນ 80 ຊະນິດທີ່ໄດ້ຈັດຈຳແນກແລ້ວ) ແລະ ອີກຈຳນວນປະມານ 22% ທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຈັດຈຳແນກເພາະວ່າຍັງບໍ່ທັນເປັນດອກ ແລະ ໝາກເທື່ອ. ມາເຖິງປະຈຸບັນນີ້ຕົວຢ່າງບູກທັງໝົດແມ່ນໄດ້ເກັບໄວ້ທີ່ສວນພິກສາຊາດຜາຕິດແກ່ເພື່ອຮັກສາພັນອະນຸລັກແບບນອກຖິ່ນກຳເນີດ ແລະ ເພື່ອສາງສວນຂົງຂ່າ ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງຮຽນຮູ້ຂອງເຍົາວະຊົນຄົນຮຸ່ນໃໝ່ໃນອະນາຄົດ.

ພາກສະເໜີ

ພືດຕະກູນຂົງ-ຂ່າ ມີຈຳນວນສະມາຊິກປະມານ 1400 ຊະນິດ, ພວກມັນເປັນພືດລົມລຸກຫຼາຍປີ, ມີເຫງົ້າໃຕ້ດິນ, ແລະ ມີລຳຕົ້ນເໜືອດິນທີ່ຂຽວຕະຫຼອດປີ ຫຼື ຕາຍໄປໃນຍາມແລງ. ບາງຊະນິດມີເຫງົ້າໜາ ແລະ ແຂງແຂງ, ບາງຊະນິດມີເຫງົ້ານອຍໆເປັນແຫງຍາວ, ແລະ ບາງສະກຸນຍັງເປັນຫົວເຊັ່ນ: ພຸວກຂີ້ຫມັ້ນ ແລະ ກະຊາຍ. ພືດຕະກູນຂົງ-ຂ່ານີ້ກະຈາຍພັນໃນເຂດຮອນຂອງໂລກ ເຊັ່ນ: ພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງທະວີບອາຊີ ແລະ ບາງຊະນິດພົບໃນອາເມຣິກາ ຫຼື ເຂດໜາວຂອງອາຊີ. ປະເທດລາວເຮົາກໍເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດຕະກູນນີ້ຖາລິມທຽບໃສ່ກັບປະເທດເພື່ອນບານແລ້ວຄາດວ່າປະເທດເຮົາມີຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 200 ຊະນິດ.

ດອນ ເກັບພືດຕະກູນຂົງຂ່າໃນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ

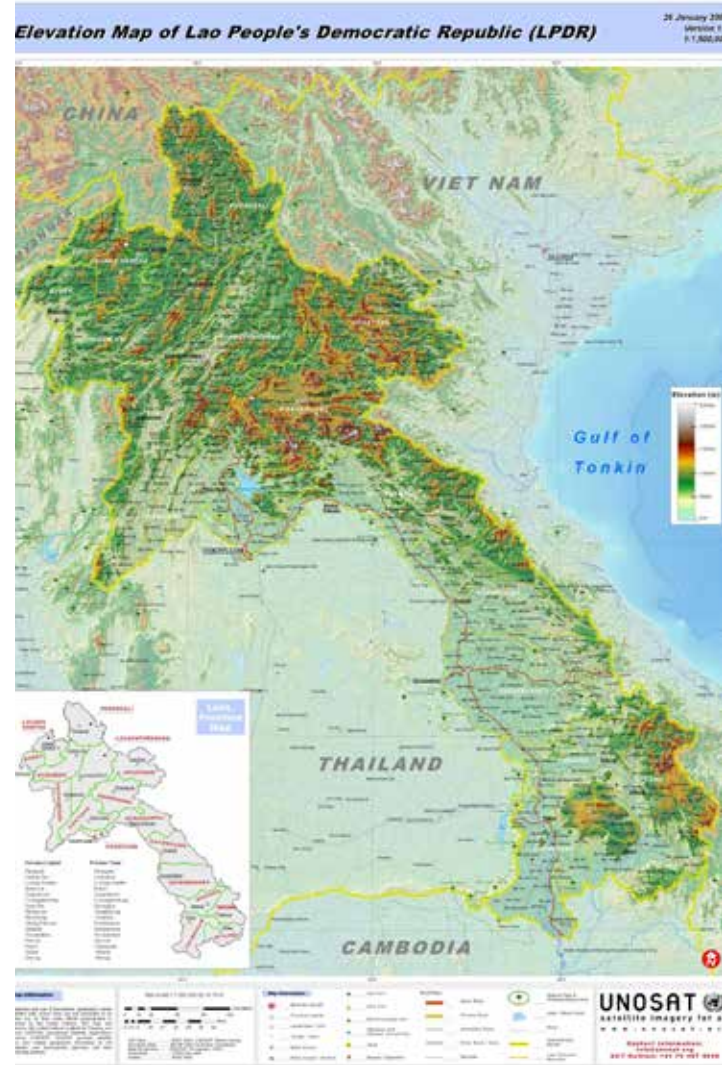
Curcuma corniculata ຈາກລ້ອງເລົ່າໃໝ່, ຫຼວງພະບາງ

ໃນປະເທດລາວສາມາດພົບພືດຕະກູນນີ້ຢູ່ຫຼາກຫຼາຍສະພາບປາເຊັ່ນ: ປ່າໂຄກ ພົບພວກຂີ້ຫມັນ, ປ່າປະສົມ, ປ່າແປກ, ປ່າດົງດິບແລງ, ປ່າດົງດິບ ແລະ ພູເຂົາຫີນປູນ. ພືດຕະກູນນີ້ມີຄຸນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ເປັນຢາປິ່ວພະຍາດ ແລະ ເປັນອາຫານໄດ ເຊັ່ນ: ຫວານຫອມ ຫຼື ຫຼວນຕູບໝູບ ສາມາດນຳມາໃຊ້ເປັນຢາປິ່ວພະຍາດທາງດານກູ້ເພາະລຳໄສ ຫຼື ເຈັບທອງ. ຂົງ ແລະ ຂາ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າເປັນເຄື່ອງເທດປຸງແຕ່ງອາຫານໄດ. ນອກຈາກນີ້ແລວຍັງມີບາງຊະນິດທີ່ນຳໄປປຸງແຕ່ງເປັນເຄື່ອງສຳອາງເຊັ່ນພວກຂີ້ຫມັນ. ໃນສັດຕະວັດທີ່ຜ່ານມາພືດຕະກູນຂົງຊາໃນພູມິພາກອິນໂດຈີນໄດ້ມີການສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໂດຍນັກພືດສາດຊາວຝຣັ່ງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນທານ Gagnepain ໄດ້ລາຍງານວ່າໃນທັງສີ່ພືດສາດຂອງພູມິພາກ

Caulokaempferia alba ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ

ນີ້ວ່າມີຈຳນວນ 103 ຊະນິດ ແລະ ມີລາຍງານວ່າພົບຢູ່ລາວ ປະມານ 39 ຊະນິດ. ປະເທດເຮົາສາມາດສົມທົບກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານແລວຍັງມີການສຳຫຼວດໜ້ອຍຫຼາຍ. ທີ່ຜ່ານມາ ນັກພືດສາດຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານໃດເຊົ້າມາສຳຫຼວດ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ຕີພິມພືດຊະນິດໃໝ່ຈາກປະເທດເຮົາເປັນຈຳນວນຫຼາຍຊະນິດ. ບາງຊະນິດກໍມີການລາຍງານວ່າມີການສົ່ງຂາຍໄປເຖິງບາງກອກແຕ່ເປັນຊະນິດໃໝ່ຈາກປະເທດລາວເຮົາ. ໃນປີມາຍຊື່ພືດຂອງປະເທດເຮົາ ທານ ມາກ ນິວແມນ ແລະ ຄະນະໄດ້ລາຍງານວ່າມີຈຳນວນ 101 ຊະນິດ. ໃນປີ 2012 ທານ ວິຈິດ ລຳໄຊ ແລະ ທານ ມາກ ນິວແມນໄດ້ສຶກສາພືດສະກຸນໝາກແຫງອີກຄັ້ງ ພົບວ່າໃນພູມິພາກອິນໂດຈີນມີ 35 ຊະນິດ ແລະ ໄດ້ມີລາຍງານຊະນິດໃໝ່ຂອງໂລກປະມານ 10 ຊະນິດ.

ແຜນທີ່ປະເທດລາວ

ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອການເກັບລວບລວມຕະກູນນີ້ໄວ້ສຶກສາທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ອະນຸກົມວິຖານ
- ເພື່ອລວບລວມຊະນິດພັນໄວ້ເປັນການອະນຸລັກນອກຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ
- ເພື່ອສ້າງເປັນສວນຂົງຂ່າໃນສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້
- ເພື່ອໃຫ້ອະນຸຊົນຄົນຮຸນໃໝ່ສຶກສາຮຽນຮູ້ໃນອະນາຄົດ

ສະຖານທີ່ການສຶກສາ

ໃນລະຫວ່າງ 3 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ, ໄດ້ມີການສຳຫຼວດຢູ່ຫຼາຍຈຸດຂອງປະເທດເຮົາແຕ່ພາກເໜືອເຖິງພາກໃຕ້ຈຳນວນ 23 ແຫ່ງໃນຫຼາຍແຂວງຂອງປະເທດເຮົາເຊັ່ນ: ຫົວພັນ, ບໍ່ແກວ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ, ວຽງຈັນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມວນ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື. ແຕ່ຈຸດພິກັດທີ່ 14°22'19.6"N ແລະ 20°28'11.3"N, ຫາ 100°28'51.44"E ແລະ 107°11' 57.6"E, ແຕ່ລະດັບຄວາມສູງຈາກຫນານຳທະເລ 113 m ຫາ 1253 m.

ວິທີການສຶກສາ ແລະ ເປົ້າໝາຍ

ຕົວຢ່າງທີ່ນຳມາສຶກສາທັງໝົດແມ່ນໄດ້ເກັບຈາກສະຖານທີ່ຂາງເຫຼິງນີ້, ພ້ອມທັງໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ຈາກປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ: ການໃຊ້ເປັນຢາ, ເປັນອາຫານ ແລະ ສິນຄ້າ ແມ່ນໄດ້ບັນທຶກໃນເວລາລົງພາກສະຫຼາມ. ສຳລັບການຈັດຈຳແນກທາງດ້ານອະນຸກົມວິຖານໄດ້ສຶກສາລະດັບຄວາມສູງຕໍ່ການສູນພັນ. ຕົວຢ່າງສິດໄດນຳມາປູກໄວ້ໃນສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ແລະ ໄດ້ບັນທຶກຂໍ້ມູນທີ່ຈຳ

ເປັນຕໍ່ການສຶກສາເຊັ່ນການຈະເລີນເຕີບໂຕໃນສະພາບຂອງດິນ ແລະ ລະດູການອອກດອກ. ລະບົບຖານຂໍ້ມູນແມ່ນປະກອບຂໍ້ມູນຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ການຈະເລີນເຕີບໂຕ, ການອອກດອກ, ການກະຈາຍພັນ, ການນຳໃຊ້, ການປູກ. ຕົວຢ່າງທັງໝົດພ້ອມທັງຂໍ້ມູນ ແມ່ນໄດ້ກະກຽມເພື່ອເຮັດສວນຂົງ-ຂ່າໃນສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້. ສຳລັບສວນຂົງ-ຂ່າແມ່ນໄດ້ອອກແບບແຜນວາດສຳເລັດແລ້ວ. ຕົວຢ່າງແຫງແມ່ນໄດ້ເກັບ ແລະ ສົ່ງໄປຮັກສາໄວ້ທີ່ພິພິດທະພັນພືດແຫງຊາດ.

ຜົນການສຶກສາ

ຕົວຢ່າງທີ່ເກັບໄດ້ຈຳນວນທັງໝົດ 224 ຕົວຢ່າງນຳເບີແມ່ນໄດ້ປູກໄວ້ທີ່ສວນກາຂອງສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ສຳລັບໄວ້ສຶກສາທັງດ້ານອະນຸກົມວິຖານ ແລະ ການນຳໃຊ້ໃນອະນາຄົດ ໃນຮູບແບບສວນຂົງ-ຂ່າ. ຊະນິດພັນທັງໝົດແມ່ນປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນສະຖານະພາບທາງດ້ານການອະນຸລັກ. ທັງທີ່ສາມາດຈຳແນກຊະນິດໄດ້ປະມານ 80 ຊະນິດ ໃນ 80 % ຂອງຕົວຢ່າງທັງໝົດ (175 ນຳເບີ) ແມ່ນໄດ້ຈຳແນກແລ້ວ, ຍັງປະມານ 48 ນຳເບີທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຈັດຈຳແນກ ປະມານ 22% ຂອງຕົວຢ່າງທັງໝົດ, ເພາະຍັງບໍ່ທັນມີດອກ ແລະ ໝາກສຳລັບການຈຳແນກ. ຂົງ-ຂ່າທັງໝົດທີ່ຈຳແນກໄດ້ ມີ 13 ສະກຸນ ເຊັ່ນ: : *Alpinia* 14%, *Amomum* 21%, *Boesenbergia* 3%, *Caulokaempferia* 1%, *Curcuma* 19%, *Elettariopsis* 2%, *Etlingera* 6%, *Gagnepainia* 2%, *Globba* 11%, *Hedychium* 10%, *Kaempferia* 5%, *Stahlantus* 2%, *Zingiber* 13%.

Curcuma petiolata ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ

ສວນກ້າ ແລະ ສວນຂີງ-ຂ່າ

ສຳລັບສວນຂີງ-ຂ່າ ແມ່ນເນື້ອທີ່ປະມານ 900 ມ² ທີ່ໄດ້ກະກຽມ ແລະ ອອກແບບໄວ້ ເພື່ອອະນຸລັກຂີງ-ຂ່າໃນຮູບແບບບຸນອກຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ. ໃນສວນກ້າຕົວຢ່າງທັງໝົດແມ່ນໄດ້ຮັກສາ ແລະ ລວບລວມໄວ້ ໂດຍໄດ້ມີການແຍກອອກເປັນສອງກຸ່ມຕາມລັກສະນະວິໄສຂອງພືດເຊັ່ນ: ພືດລົມລຸກປີດງວດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພວກຂີ້ໝິ່ນ ແລະ ຂີງ ເມື່ອລະດູແລງມັນຈະພັກຕົວ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການນໍ້າ.ພືດລົມລຸກຫຼາຍປີເຊັ່ນພວກໝາກແໜງ ແລະ ດາຫຼາລາ ພວກນີ້ລຳຕົ້ນຂຽວຕະຫລອດປີ ພວກມັນຕ້ອງການນໍ້າເພື່ອການຈະເລີນຕົ້ນໂຕ. ໃນສວນຂີງຂ່າພວກເຮົາ

ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 7 ກຸ່ມຄື:

- 1.ໝາກແໜງ
- 2.ເຜົາຂີງຂ່າຈະປະກອບດ້ວຍຕະກຸນໃກ້ຄຽງກັບຂີງຂ່າ ເຊັ່ນ: *Costaceae*, *Cannaceae*, *Heliconiaceae*, *Lowiaceae*, *Marantaceae*, *Musaceae* and *Strelitziaceae*
- 3.ຂີງຂ່າໃນພູມິພາກອິນໂດຈີນ: ຈະປະກອບດ້ວຍພືດຕະກຸນທີ່ພົບໃນອິນໂດຈີນ.
- 4.ຂີງຂ່າສະເພາະຖິ່ນຂອງລາວ
- 5.ຂີງຂ່າທີ່ນໍ້າໃຊ້ເປັນຢາປົວພະຍາດ ແລະ ເປັນອາຫານ
- 6.ຂີງຂ່າທີ່ເປັນໄມ້ປະດັບໃນເຂດອາຊີ
- 7.ຂີງຂ່າພື້ນເມືອງຂອງຫລວງພະບາງ

- 1 *Alpinia conchigera* ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳກ່ານ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ
- 2 *Amomum villosum* ຈາກປ່າສະຫງວນນ້ຳປຸ້ຍ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ
- 3 *Amomum sp.* ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳກ່ານ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ
- 4 *Boesenbergia sp.* ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ

ພາກສິນທະນາ

ສຳລັບພາກສະໜາມແມ່ນຸ່ງພົບຄວາມຍິ່ງຍາກຫຼາຍເພາະວາພິດຕະກຸນນີ້ສວນໃຫຍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕ ແລະ ອອກດອກໃນຊ່ວງລະດູຝົນ. ພວກເຮົາຕ້ອງການເວລາສຳຫຼວດຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ທົ່ວເຖິງ, ແຕ່ວາເວລາໃນພາກສະໜາມມີຈຳກັດ, ບາງເຂດກໍຍັງສຳຫຼວດບໍ່ທົ່ວເຖິງເຮັດໃຫ້ເກັບຂໍ້ມູນບໍ່ໄດ້ຕາມເປົ້າໝາຍ. ເມື່ອນຳມາປູກແລວບາງຊະນິດມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີເຊັ່ນ: *Alpinia spp. and Amomum spp.*, ແລະ ເປັນການດີສຳລັບການອະນຸລັກນອກຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນຮູບແບບຂອງສວນພຶກສາຊາດ. ບາງຍິ່ງພົບຂໍ້ຍາກເພາະມີການປູກນອກຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ ເຊັ່ນ ເພາະພວກມັນບໍ່ຕ້ອງການນ້ຳຫຼາຍ ແຕ່ເມື່ອລະດູຝົນພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຄວບຄຸມນ້ຳໄດ້ ບາງຄັ້ງນ້ຳໃນພື້ນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປເຮັດໃຫ້ພວກມັນເນົາໄດ. ເຮັດໃຫ້ຊະນິດພື້ນດັ່ງກ່າວພົບຂໍ້ຍາກສຳລັບການອະນຸລັກນອກຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ. ຖ້າພື້ນທີ່ໃນທຳມະຊາດຂອງມັນຖືກທຳລາຍຊະນິດພື້ນດັ່ງກ່າວສູນພັນໄດ້. ພວກເຮົາຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສວນກາຕິມອີກ. ສຳລັບຕົວຢ່າງແຫ່ງພວກເຮົາສາມາດເກັບໄດ້ຈາກຕົວຢ່າງທີ່ພວກເຮົາປູກໃນສວນພຶກສາຊາດ

ບົດຄວາມຂອບໃຈ

ພວກເຮົາຂໍຄວາມຮູ້ບູນຄຸນເຖິງ ຮສ. ດຣ. ວິຈິດ ລຳໄຊ (ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ), ດຣ. ຢານາ ລິອອງສະໂຄນິກໂຄວາ (ສວນພຶກສາຊາດສິງກະໂປ) ແລະ ດຣ ອາແຊລ ດຣໍເບິກ ພູຊັນ (ສວນພຶກສາຊາດໂອສໂລ)

Amomum dealbatum ປູກຢູ່ບ້ານປະຊາຊົນໃນຫຼວງພະບາງ

Alpinia malaccensis ຈາກຫຼວງພະບາງ

Kaempferia galanga ປູກທີ່ສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້

ສຳລັບໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພູກສະໜາມ ແລະ ຊ່ວຍຈຳແນກພືດ ແລະ ຂອບໃຈເຖິງທານ ຮສ ດຣ. ບົວໄຂຄອນສະແຫວງສຶກສາ ແລະ ທານ ນາງ ຊູຊິ ຍັງ ສຳລັບໃຫ້ຄຳເຫັນ ແລະ ອານບົດຄວາມ. ສະແດງຄວາມຮູ້ບູນຄຸນເຖິງທານ ຮິກ ກາເດັນລາ ຜູ້ອຳນວນການສວນພິກສາຊາດຜາຕັດແກ້ ທີ່ຊ່ວຍໃນການຫາຫິນສະໜັບສະໜູນໃນວຽກງານພູກສະໜາມ ແລະ ຂອບໃຈເຖິງຄອບຄົວ ເບນານ ແລະ ອັບເຟດາ. ສຸດທ້າຍນີ້ຕ້ອງຂໍຂອບໃຈພະນັກງານຜາຕັດແກ້ທຸກທານໂດຍສະເພາະແມ່ນ ທານກິດຕິສັກ ພູດທະວິງ ທີ່ຊ່ວຍໃນການຖ່າຍຮູບ, ນອກນັ້ນຍັງມີພະນັກງານປ່າສະຫງວນບ່ອນທີ່ພວກເຮົາລົງພູກສະໜາມ.

Stalbanthus involucratus ເກັບຈາກປະຊາຊົນເຜົ່າມົ້ງບ້ານລ້ອງລັນ

ເອກະສານອ້າງອີງ

Picheansoonthon, C. & Wongsuwan, P., (2009). *Hedy-chium champasakense* (Zingiberaceae), a New Species from Southern Laos. *Taiwania*, 54(2):145-148.
Picheansoonthon, C. & Koonterm., S., (2008). A New Species of *Kaempferia* (Zingiberaceae) from Southern Laos. *Taiwania*, 53(4): 406-409.
Picheansoonthon, C. & Koonterm., S., (2009). Two New *Kaempferia* L. (Zingiberaceae) from Southern Laos. *Taiwania*, 54(3): 219-225.
Picheansoonthon, C., (2009). *Kaempferia sawanensis* (Zingiberaceae), A new species from Southern Laos.

Amomum repoeense ເກັບຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ

Act. Bot. Yunnanica. Vol. 31(6) p. 509-512.
Gagnepain., F. (1908). *Zingiberacées* in M.H. Lecomte (ed), *Flore Generale L' Indo-chine* vol. 6(1): p. 25-117.
Škorničková et al., Two new *Curcuma* species and one new *Zingiber* (Zingiberaceae) from Laos (unpublished)
Škorničková & Gallick. (2010). *The Ginger Garden*. Singapore Botanical Garden
Larsen & Jenjittikul, (2004). A new species of *Caulokaempferia* (Zingiberaceae) from Laos. *Edinburgh J. Bot.* 60: 509
Newman, M., S. Ketphanh, B. Svengsuksa, P. Thomas, K. Sengdala, V. Lamxay and K. Armstrong. 2007. A checklist of the vascular plants of Laos PDR.

RBGE, Edinburgh, UK. pp. 364-365.
Wongsuwan, P., (2008). A New Species of *Hedychium* (Zingiberaceae) from Southern Laos. *Taiwania*, 53(4): 401-405
Lamxay, V. & Newman .F., (2012). A revision of *Amomum* (Zingiberaceae) in Cambodia, Laos and Vietnam. *Edinburgh Journal of Botany* 69(1) 99-206.
WU, D. L. & LARSEN, K.(2000). Zingiberaceae in *Flora of China* 24: 322–377 St Louis: Missouri Botanical Garden Press, and Beijing: Science Press
The IUCN Red list of Threatened Species.
Guidelines for Using the IUCN Red List Categories and Criteria (Version 10 February 2013) <http://www.iucn-redlist.org/documents/RedListGuidelines.pdf>.

Gagnepainia godefroyi ຈາກປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດພູເຂົາຄວາຍ
Boesenbergia kingii ຈາກນາສາງເທວີຍ, ຫຼວງພະບາງ

ແຜນທີ່ສວນຂົງ-ຂ່າ ຂອງສວນພຶກສາຊາດຜາຕັດແກ້

Main Road

Edible Gingers

Endemic Gingers to Laos

Asian Ornamental Gingers

Gingers Native to Luang Prabang Area

Gingers of Indochina

Gingers of Indochina

The Ginger Order

Amomum Walk

Medicinal Garden

ຮູບພາບພືດຕະກຸນໄຮຂອງລາວ

ພືດຕະກຸນໄຮ (Moraceae) ເປັນຕະກຸນໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊະນິດ ພັນ ມີການກະຈາຍພັນຢູ່ຫຼາກຫຼາຍສະພາບປ່າໃນປະເທດເຮົາເຊັ່ນ ປ່າດົງດິບແລ້ງ, ປ່າດົງດິບ, ປ່າປະສົມປ່າປູນໃບ, ພູເຂົາຫີນ, ປະເທດລາວເຮົາມີປະມານ 120 ຊະນິດ, ແລະ ຄາດວ່າຄົງມີຫຼາຍຊະນິດກວ່ານີ້ ຖ້າມີການສຳຫຼວດ ແລະ ສຶກສາພືດຕະກຸນນີ້ຢ່າງຈິງຈັງ. ພືດຕະກຸນນີ້ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເປັນໂຄ້ງສ່າງຂອງປ່າໄມ້ ແລະ ໝາກຂອງພວກມັນຍັງເປັນອາຫານໃຫ້ສັດຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ກະຮອກ, ນົກ, ລົງ ແລະ ສັດປ່າຊະນິດອື່ນໆ. ສຳລັບຄົນເຮົາແມ່ນມີການນຳໃຊ້ເປັນຢາບົວພະຍາດ, ໄມ້ປະດັບ ແລະ ປູກເປັນຮີມໄດ້ຢ່າງດີ, ບາງຊະນິດມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສາດສະໜາ ເຊັ່ນ ຕົ້ນໄໝ (Ficus religiosa)

ໝາກບໍ່ສາ - *Broussonetia papyrifera*, Moraceae
© S. Suk-iaem

ឃ្នាវក្រវាត់ - *Ficus altissima*, Moraceae
© S. Suk-iaem

ພາກໄຮຫຼອດ - *Ficus cucurbitina*, Moraceae
© W. Pongamornkul

ໝາກໄຮຕານ - *Ficus curtipes*, Moraceae
© K. Souvannakhoumane

ໝາກໄຮຂົນ - *Ficus birta*, Moraceae
© W. Pongamornkul

ໝາກເຕືອບ່ອງ - *Ficus hispida*, Moraceae
© K. Souvannakhoumane

ໝາກໄຮໃບໃຫຍ່ - *Ficus orthoneura*, Moraceae
© K. Souvannakboummane

ຕົ້ນໂພໄຮ - *Ficus rumphii*, Moraceae
© S. Suk-iaem

ໝາກນອດຕິນ - *Ficus semicordata*, Moraceae
© K. Souvannakhoumane

ໝາກໄຮຫີນ - *Ficus talbotii*, Moraceae
© K. Souvannakhoummane

ໝາກນອດຫ້ວຍ - *Ficus ischnopoda*, Moraceae
© K. Souvannakhoummane

ໄຮມ້ອຍ - *Ficus* (*un-described*), *Moraceae*
© K. Phouthavong

ສົມພໍເຫຼືອງ - *Strelitzia reginae*, Moraceae
© K. Souvannakhoummane

ໜາມຊ້ອຍ - *Strelitzia reginae*, Moraceae
© K. Souvannakhoummane

ໝາກໂພ - *Ficus religiosa*, Moraceae
© K. Souvannakhoummane